

ONTWERP VAN DECREET houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet beoogt in decreten betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) een aantal noodzakelijke aanpassingen en toevoegingen aan te brengen. Naast wetgevingstechnische aanpassingen regelt dit ontwerp ook een aantal meer inhoudelijke aspecten, waar een aangepaste regelgeving zich opdringt, onder meer als gevolg van de implementatie van sociale akkoorden, wijze van verdelen van middelen voor personen met een handicap, verankering van Vlaamse toeleidingscommissie en doorvoering van verschillende wijzigingen in het vrijwilligerswerk, algemeen welzijnswerk, pleegzorg, geestelijk gezondheidsaanbod, woonzorg, gezondheidszorg en Vlaamse sociale bescherming. Hierna volgt een samenvatting van de verschillende hoofdstukken, waarvan hoofdstuk 1 een algemene bepaling bevat en hoofdstuk 12 de inwerkingtreding van meerdere bepalingen regelt.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

HOOFDSTUK 1. Inleidende bepaling

Dit hoofdstuk behoeft geen toelichting.

HOOFDSTUK 2. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg

De Vlaamse Regering is vertegenwoordigd bij de totstandkoming van sociale akkoorden die betrekking hebben op de gezondheidssector. Zo werden reeds verschillende Vlaamse Intersectorale Akkoorden gesloten, waaronder het Zesde Vlaams Intersectoraal Akkoord van 30 maart 2021 voor de Social/Non Profitsectoren voor de periode 2021-2025. Ook de centra voor geestelijke gezondheidszorg werden opgenomen in dit akkoord. Wanneer een sociaal akkoord gesloten is, dient het echter nog uitgevoerd en gefinancierd te worden, conform de afspraken die opgenomen zijn in het akkoord.

Voor de psychiatrische verzorgingstehuizen, de initiatieven van beschut wonen, de revalidatievoorzieningen, de revalidatieziekenhuizen en de multidisciplinaire begeleidingsequipes, werd voorzien in een decretale basis voor de uitvoering van sociale akkoorden die betrekking hebben op het gezondheidsbeleid in artikelen 52 en 53 van het decreet van 6 juli 2018 betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire

begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging (hierna: Overnamedecreet). Ook in de artikelen 139/1 en 139/2 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (hierna: VSB-decreet) werd voorzien in een decretale basis voor de uitvoering van sociale akkoorden. Deze artikelen bieden een rechtsgrond voor de uitvoering van sociale akkoorden voor wat betreft de woonzorgcentra, de centra voor dagverzorging, de centra voor kortverblijf, de psychiatrische verzorgingstehuizen, de initiatieven van beschut wonen, de revalidatievoorzieningen, de revalidatieziekenhuizen en de multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging.

Het toepassingsgebied van deze decretale bepalingen strekt zich echter niet uit tot de centra voor geestelijke gezondheidszorg. Tot op heden werd niet voorzien in een gelijkaardige decretale basis voor de uitvoering van sociale akkoorden met betrekking tot de centra voor geestelijke gezondheidszorg.

Met dit voorontwerp van decreet wordt in het decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg voorzien in een specifieke decretale basis voor de uitvoering van de sociaal akkoorden die betrekking hebben op de centra voor geestelijke gezondheidszorg (artikel 4).

De invoeging van deze rechtsgrond moet het voor de Vlaamse Regering mogelijk maken om uitvoering te geven aan de reeds bestaande sociale akkoorden en aan toekomstige sociale akkoorden, zonder hierbij beperkt te zijn tot de mogelijkheid om facultatieve subsidies toe te kennen.

Op basis van het ontworpen artikel, kan de Vlaamse Regering besluiten nemen ter uitvoering van sociale akkoorden en bepaalde maatregelen en initiatieven uit die sociale akkoorden financieren. De middelen voor de uitvoering van sociale akkoorden worden jaarlijks voorzien in het decreet betreffende de uitgavenbegroting.

HOOFDSTUK 3. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Artikel 15 van het decreet persoonsvolgende financiering stelt dat de Vlaamse Regering het beschikbare budget moet verdelen over zorg en ondersteuning voor minderjarigen en zorg en ondersteuning voor meerderjarigen over de provincies. Het decreet bepaalt niet op welke wijze de middelen over de provincies moeten worden verdeeld.

Voor 2017 werd het deel van de middelen van het uitbreidingsbeleid dat bestemd werd voor de niet rechtstreeks toegankelijke ondersteuning van meerderjarige personen met een handicap op basis van de bevolkingscijfers verdeeld over de provincies. Er waren aparte wachtlijsten per provincie.

Vanaf het jaar 2018 werd de beleidskeuze gemaakt om de middelen niet langer te verdelen over de provincies. De wachttijd voor elke persoon met een handicap die een persoonsvolgend budget vraagt, mag alleen afhangen van de prioriteitengroep (de dringendheid van zijn vraag) en niet van de plaats waar hij/zij woont.

Artikel 16 van het decreet persoonsvolgende financiering geeft aan de Vlaamse Regering de bevoegdheid om een procedure uit te werken voor het prioriteren van de vragen naar een persoonsvolgend budget en om de minimale inhoudelijke en procesmatige criteria voor de prioritering van de dossiers vast te stellen.

De Vlaamse Regering kan in elke provincie een regionale prioriteitencommissie oprichten die tot taak heeft om een zorgvraag, overeenkomstig de richtlijnen die door het agentschap zijn vastgesteld, te erkennen als prioritair te bemiddelen. De Vlaamse Regering bepaalt de maximale termijn, de nadere samenstelling, opdrachten van de regionale prioriteitencommissie en de beroepsprocedure en kan in dat kader nadere taken toekennen aan het agentschap.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 4 maart 2016 werd voorzien in de oprichting in elke provincie van een regionale prioriteitencommissie die bestaat uit professionele deskundigen, ervaringsdeskundigen en ambtenaren en die tot taak heeft om conform de criteria die zijn vastgesteld in het besluit een prioriteitengroep (1, 2 of 3) toe te kennen aan de vragen naar een persoonsvolgend budget. Elke regionale prioriteitencommissie beoordeelt de dossiers van de personen met een handicap die in haar provincie zijn gedomicilieerd.

Vanaf 2018 doen zich drie fundamentele veranderingen voor binnen de werking van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH).

Ten eerste werd vanuit de adviesorganen de beleidskeuze gemaakt om te werken met één Vlaamse wachtlijst en de middelen niet langer te verdelen over de provincies. De wachttijd voor elke persoon met een handicap die een persoonsvolgend budget vraagt, mag alleen afhangen van de prioriteitengroep (de dringendheid van zijn vraag) en niet van de plaats waar hij/zij woont. Hierdoor wordt interprovinciale uniformiteit bij de beoordeling van dossiers belangrijker dan voorheen.

Verder werd ook het provinciaal beleid voor personen met een handicap overgedragen naar Vlaanderen, wat concreet inhoudt dat het VAPH sinds 2018 instaat voor de organisatie en de werking van alle commissies. Hierdoor dringt een afstemming van de verschillende commissies (op het vlak van proces, organisatie, voorbereiding ...) zich op.

Tot slot werden ook de hulpmiddelenfiches die de criteria bevatten voor de toekenning van een tussenkomst in de kosten van individuele materiële bijstand regelgevend verankerd, waardoor de rol van de provinciale evaluatiecommissie (PEC) ingeperkt wordt bij aanvragen voor hulpmiddelen en aanpassingen. De enige overblijvende taak betreft de bepaling van de handicap in het kader van aanvragen van ondersteuning. Hierdoor ontstaat een sterk onevenwicht in de taakbelasting van de PEC ten opzichte van de regionale prioriteitencommissie (RPC).

Deze drie factoren werden aangegrepen als opportuniteit om volgende knelpunten binnen de organisatie van de commissies aan te pakken: de lange doorlooptermijnen voor de administratieve afhandeling van dossiers (die bovendien sterk verschillen tussen de verschillende provincies), de fragmentaire beoordeling van dossiers (handicap en prioritering worden afzonderlijk beoordeeld), het onevenwicht in taakbelasting tussen commissies of provincies, het risico op interprovinciale verschillen in beoordeling wegens een provincie-eigen vergadercultuur ...

De coronacrisis verhoogde de noodzaak aan een VTC, omdat in de nasleep van deze crisis achterstanden bij de commissies werden verwacht. Er werd daarom preventief ingezet op een flexibele en efficiënte manier van vergaderen. Met het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2020 werd bij wijze van proefproject een Vlaamse toeleidingscommissie in het leven geroepen. De invoer van de VTC als proefproject impliceerde een fasering van het project waarbij in eerste instantie een integratie van PEC en RPC op provinciaal niveau werd doorgevoerd. Na een positief onthaal van deze eerste fase, kan de VTC - mits de nodige aanpassingen - verder gezet worden en kan er op termijn toegewerkt worden naar een tweede fase. Deze tweede fase zal inhouden dat de dossiers interprovinciaal behandeld worden.

Het voormelde besluit van 26 oktober 2020 houdt op 31 december 2023 op uitwerking te hebben. In zijn advies bij het besluit (advies 67.842/1/V van 11 september 2020) stelde de Raad van State dat geen enkele bepaling van het decreet van 25 april 2014 over de persoonsvolgende financiering of van het decreet van 7 mei 2004 over de oprichting van het VAPH rechtsgrond kan bieden voor de oprichting van een Vlaamse toeleidingscommissie. De decreetgever heeft aldus de Raad van State doelbewust voorzien in de oprichting van de RPC naast de PEC die op moment dat het decreet persoonsvolgende financiering werd aangenomen al bestond, met als specifieke taak "om een zorgvraag, overeenkomstig de richtlijnen die door het agentschap zijn vastgesteld, te erkennen als prioritair te bemiddelen" (artikel 25).

Niettemin wordt het opportuun geacht om ook in de toekomst verder te werken met een VTC. De huidige evaluatie toont immers aan dat de doelstellingen van het proefproject 'Vlaamse toeleidingscommissie' reeds gedeeltelijk werden gerealiseerd. Een omschakeling naar een interprovinciale verwerking van de

dossiers wordt naar voren geschoven om de VTC-werking nog beter af te stemmen op de vooropgestelde doelen. Een interprovinciale dossierverwerking – waarbij de commissies zich niet beperken tot dossiers uit de eigen provincie, maar dossiers van over heel Vlaanderen beoordelen kan in sterke mate bijdragen aan een interprovinciaal uniforme dossierbeoordeling.

Er wordt voorgesteld om het laatste lid van artikel 16 in het decreet van 25 april 2014 te wijzigen en een nieuw lid toe te voegen aan artikel 8 in het decreet van 7 mei 2004 om de VTC decretaal te verankeren (artikel 7). Daarnaast wordt voorgesteld om in artikel 15 van het decreet van 25 april 2014 de bepaling over de verdeling tussen de provincies te overeenstemmen met de toepassing van een interprovinciale wachtlijst (artikel 24).

Een tweede inhoudelijke wijziging wordt in dit hoofdstuk beoogd. Op 1 mei 2019 en 1 januari 2020 is het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen gefaseerd in werking getreden. De vennootschappen met sociaal oogmerk (VSO's) worden afgeschaft onder dit nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen. Bestaande VSO's worden nog 'gedoogd' tot 1 januari 2024. Wanneer zij intussen echter een statutenwijziging doorvoeren, moeten zij een andere rechtsvorm kiezen.

Om aan VSO-voorzieningen duidelijkheid te verschaffen over de richting waarin zij best evolueren als een statutenwijziging zich opdringt om te blijven voldoen aan vergunnings-, erkennings- of subsidievoorwaarden, wordt verduidelijkt dat waar in het VAPH decreet en het woonzorgdecreet een verwijzing naar VSO's is opgenomen, het ofwel gaat om een VSO onder het oude Wetboek Vennootschappen, ofwel om een coöperatieve vennootschap met erkenning als sociale onderneming onder het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen, ofwel om een equivalent daarvan. De genoemde decreten blijven op die manier aanhaken bij het concept dat de federale wetgever voorziet voor vennootschappen die, naast een beperkt geldelijk voordeel, hoofdzakelijk een maatschappelijk doel nastreven (artikel 6 en 38).

HOOFDSTUK 4. Wijzigingen van het decreet van 3 april 2009 betreffende het georganiseerde vrijwilligerswerk in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Zie hoofdstuk 4 van punt II toelichting bij de artikelen.

Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (VSVW) heeft als missie zich als een Vlaams sectoroverschrijdend expertisecentrum te profileren, met betrekking tot vrijwilligers, vrijwilligerswerk en vrijwilligersbeleid. Het VSVW heeft, als opdracht om het vrijwilligerswerk te promoten en te ondersteunen, zowel bij vrijwilligersorganisaties als overheden.

Er is op dit moment geen uniforme klachtenprocedure uitgewerkt binnen het autonoom vrijwilligerswerk. Dit wordt ingevoegd (artikel 9). Deze procedure zal gelden voor alle organisaties die erkend worden als autonome vrijwilligersorganisatie, en biedt de administratie de mogelijkheid om zicht te krijgen op onregelmatigheden met het oog op het kunnen ondernemen van acties (bijvoorbeeld het aanvragen van een risico-gestuurde inspectie door zorginspectie).

HOOFDSTUK 5. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk

Zie hoofdstuk 5 van punt II toelichting bij de artikelen voor een bespreking van:

- Centra voor algemeen welzijnswerk
- Hulplijn 1712.

HOOFDSTUK 6. Wijziging van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg

Zie hoofdstuk 6 van punt II toelichting bij de artikelen.

HOOFDSTUK 7. Wijzigingen van het decreet van 21 juni 2013 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Zie hoofdstuk 7 van punt II toelichting bij de artikelen.

HOOFDSTUK 8. Wijzigingen van het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap

Zie hoofdstuk 8 van punt II toelichting bij de artikelen.

HOOFDSTUK 9. Wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018

Zie hoofdstuk 9 van punt II toelichting bij de artikelen.

HOOFDSTUK 10. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Zie hoofdstuk 10 van punt II toelichting bij de artikelen voor een bespreking van:

- Slagkracht tegen ondernemingen die druk leggen op verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen
- Aanpassing termijnen betaling zorgpremie Oekraïense vluchtelingen.

De Vlaamse Regering keurde op 28 mei 2021 het besluit van de Vlaamse Regering over de tenuitvoerlegging van BelRAI en tot wijziging van diverse besluiten van de

Vlaamse Regering over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin definitief goed. Door dit besluit hanteren de gemachtigde indicatiestellers (diensten voor gezinszorg, diensten voor maatschappelijk werk, openbare centra voor maatschappelijk welzijn en welzijnsverenigingen) vanaf 1 juni 2021 enkel nog de BelRAI Screener voor +18-jarigen in het kader van het zorgbudget zwaar zorgbehoevenden.

Overeenkomstig dit besluit kunnen BelRAI-indicatiestellers alleen de BelRAI Screeners uitvoeren, als zij de vereiste opleiding gevolgd hebben bij een BelRAI-trainer of BelRAI-expert en als zij deelnemen aan de verplichte bijscholings- en intervisiemomenten. Deze verplichting werd niet opgelegd aan de gerechtelijk deskundigen.

Inmiddels werden al vonnissen gewezen waarbij de Arbeidsrechtbank de deskundige de opdracht gaf om de zorgbehoefte te beoordelen op basis van de Belprofiel schaal, in plaats van de BelRAI Screener.

Het voorliggend artikel biedt een juridische grondslag voor het gebruik van de BelRAI Screener door gerechtsdeskundigen (artikel 32).

De Vlaamse Regering kiest voluit voor het afstemmen van de verschillende zorgzwaarte-inschalingsystemen door het aanwenden van een eenvormig inschalingsinstrument, namelijk de BelRAI. De BelRAI-instrumenten zijn een reeks van internationaal wetenschappelijk gevalideerde evaluatie-instrumenten. Ze zijn gebaseerd op de InterRAI-instrumenten die werden vertaald naar de Belgische situatie (BelRAI). De instrumenten brengen het functioneren en de zorgnoden van gebruikers op een gestandaardiseerde en gestructureerde wijze in beeld, telkens op maat van de specifieke zorgcontext. Er is echter telkens een gemeenschappelijke set van kernitems, waardoor uitwisseling van zorggegevens over sectoren heen mogelijk wordt. In Vlaanderen wordt een Vlaams IT-Platform BelRAI ontwikkeld waarop de verschillende BelRAI-instrumenten stapsgewijs geïntegreerd zullen worden en multidisciplinaire samenwerking over de sectoren heen mogelijk wordt gemaakt.

In het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 wordt uitdrukkelijk geyopteerd voor BelRAI als inschalingsinstrument. In het besluit van de Vlaamse Regering van 28 mei 2021 wordt de gefaseerde implementatie van BelRAI voor het zorgbudget zorgbehoevenden, de diensten gezinszorg en de residentiële ouderenzorg verder geconcretiseerd.

Uit een interne analyse is gebleken dat de juridische basis voor het Vlaams IT-platform BelRAI, waarin indicatiestellingen worden opgenomen voor enerzijds de financiering in het kader van de Vlaamse sociale bescherming en anderzijds voor

het bepalen van de zorgdoelstellingen door erkende woonzorgvoorzieningen te beperkt was.

Om dit probleem te remediëren wordt een decretale basis gecreëerd voor de databank van het Vlaams IT-platform BelRAI en de aspecten van de verwerking van persoonsgegevens die nog niet decretaal verankerd zijn (artikel 31). Het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming wordt aangeduid als verwerkingsverantwoordelijke (artikel 29).

Naast de creatie van een decretale basis voor deze BelRAI-databank wordt eveneens een rechtsgrond gecreëerd voor het nemen van indicatiestellingen in woonzorgvoorzieningen. Momenteel vindt de afname van indicatiestellingen zijn rechtsgrond in het artikel 38 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, dat voorziet dat de Vlaamse Regering 'aanvullende erkenningsvoorwaarden' kan opleggen. Omdat in het verleden al opmerkingen werden gegeven, onder meer door de Raad van State, bij deze rechtsgrond bij het bepalen van bijkomende elementen (vb. voorwaarden waaraan een persoon moet voldoen om indicatiestellingen te mogen afnemen, opleidingsvereisten, enz...) wordt daarom met dit voorstel een duidelijke rechtsgrond gecreëerd in het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 met het oog op het afnemen van indicatiestellingen (artikel 37).

HOOFDSTUK 11. Wijzigingen van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019

Zie hoofdstuk 11 van punt II toelichting bij de artikelen voor een bespreking van:

- Rechtsgrond afname van indicatiestellingen in woonzorgvoorzieningen;
- Verbreding toepassingsgebied administratieve geldboete.

Wat betreft het administratief basisdossier, maakt iedere initiatiefnemer overeenkomstig het artikel 7, §1, eerste lid, 1°, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, bij aanvraag van een voorafgaande vergunning of, indien er geen voorafgaande vergunning moet worden aangevraagd, bij de aanvraag van een eerste erkenning voor de woonzorgvoorziening of vereniging een administratief basisdossier over.

Het artikel 94, eerste lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 bepaalt dat iedere woonzorgvoorziening of vereniging die op datum van de inwerkingtreding van artikel 7 erkend is, zijnde 1 januari 2020, binnen de achttien maanden na inwerkingtreding van artikel 7 een administratief basisdossier overmaakt, dus uiterlijk op 1 juli 2021. Het tweede lid van artikel 94 voorziet dat de woonzorgvoorzieningen die op datum van de inwerkingtreding van artikel 7, zijnde 1 januari 2020, reeds beschikken over een voorafgaande vergunning een administratief basisdossier moeten overmaken bij de aanvraag van de eerste erkenning voor de vergunde woonzorgvoorziening.

In 2020 brak de coronacrisis uit in Vlaanderen en hadden de erkende woonzorgvoorzieningen en verenigingen andere prioriteiten. Er werd daarom ook in het artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juni 2021 tot bepaling van afwijkingen van de administratieve procedures en de termijnen in de regelgeving van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin door de uitbraak van COVID-19 en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voorzien dat in afwijking van het artikel 94, eerste en tweede lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 het administratief basisdossier uiterlijk op 1 januari 2023 aan het agentschap Zorg en Gezondheid wordt bezorgd.

Tevens voorziet het artikel 2 van het voornoemde besluit van 18 juni 2021 een afwijking voor het indienen van een administratief basisdossier bij de aanvragen van een voorafgaande vergunning of, indien er geen voorafgaande vergunning moet worden aangevraagd, bij de aanvragen van een eerste erkenning die worden ingediend in de periode lopende van 20 maart 2020 tot en met 31 december 2022. Voor deze aanvragen moet het administratief basisdossier eveneens uiterlijk op 1 januari 2023 worden overgemaakt.

Alle op 1 januari 2023 erkende woonzorgvoorzieningen en verenigingen moeten dus strikt genomen op 1 januari 2023 hun administratief basisdossier overmaken aan het Agentschap Zorg en Gezondheid. Zowel de erkende woonzorgvoorzieningen en verenigingen als het Agentschap Zorg en Gezondheid zijn hiervoor niet klaar. Zo ontbreekt er:

- a) een uniforme structuur die relevant is voor alle woonzorgvoorzieningen en die transparantie biedt op de pertinente zaken uit dit administratief basisdossier;
- b) een digitale toepassing waarin de gegevens kunnen worden gecapteerd en verwerkt zodat analyses mogelijk zijn;

Bovendien zien de woonzorgvoorzieningen het administratief basisdossier als administratief zeer belastend.

Om deze redenen is er nood om de woonzorgvoorzieningen en verenigingen verder uitstel te geven van de termijn om het administratief basisdossier in te dienen. Dit betreft geen opheffing van deze erkenningsvoorwaarde, wel een uitstel teneinde deze efficiënt en adequaat te kunnen implementeren (artikel 36 en 40).

HOOFDSTUK 12. Wijzigingen van het decreet van 5 april 2019 betreffende de organisatie en ondersteuning van het geestelijke gezondheidsaanbod

Zie hoofdstuk 12 van punt II toelichting bij de artikelen.

HOOFDSTUK 13. Wijzigingen van decreet van 26 april 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders

Zie hoofdstuk 13 van punt II toelichting bij de artikelen.

HOOFDSTUK 14. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Zie hoofdstuk 14 van punt II toelichting bij de artikelen.

II. Toelichting bij de artikelen

HOOFDSTUK 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

HOOFDSTUK 2. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg

Artikel 2

Opheffing van verwijzingen naar de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid.

Het decreet van 29 juni 2018 tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voorziet in de opvolger van de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid. Daarvoor werd deze Strategische Adviesraad geregeld in het decreet van 7 december 2007. In het decreet van 29 juni 2018 werd de referentie naar het bestaan van de Strategische Adviesraad geschrapt uit het opschrift van het decreet van 7 december 2007. In andere regelgeving, echter, werd nog steeds naar het decreet van 7 december 2007 verwezen volgens het oude opschrift daarvan. Dat wordt met deze bepaling gecorrigeerd.

Artikel 3

Dit artikel voegt een hoofdstuk VIII/1 in, in het decreet van 18 mei 1999 betreffende de geestelijke gezondheidszorg. Dit hoofdstuk moet een rechtsgrond bieden voor de uitvoering van sociale akkoorden met betrekking tot de centra voor geestelijke gezondheidszorg. Het hoofdstuk bestaat uit een artikel 33/1 en een artikel 33/2 en maakt de uitvoering van bestaande en toekomstige sociale akkoorden mogelijk.

De ontworpen regeling is van toepassing op de erkende centra voor geestelijke gezondheidszorg, waarmee de Vlaamse Regering conform artikel 24 van het decreet betreffende de geestelijke gezondheidszorg een overeenkomst heeft gesloten.

Artikel 4

Het ontworpen artikel 33/1, voorziet in een decretale basis voor de Vlaamse Regering om ter uitvoering van sociale akkoorden die betrekking hebben op de centra voor geestelijke gezondheidszorg de maatregelen te bepalen waarvan de

Vlaamse Gemeenschap de financiële weerslag ten laste neemt en om de voorwaarden en de procedure vast te leggen om de financiële weerslag, het bedrag ende betaling van de financiële tegemoetkoming vast te stellen.

Het artikel vormt een spiegelbepaling ten aanzien van artikel 52 van het Overnamedecreet en artikel 139/1 van het VSB-decreet.

Aangezien de centra voor geestelijke gezondheidszorg echter in tegenstelling tot de geregionaliseerde sectoren die zijn opgenomen in artikel 52 en 53 van het Overnamedecreet en in artikelen 139/1 en 139/2 van het VSB-decreet, gefinancierd worden via een enveloppe-financiering, werd uitdrukkelijk in het artikel opgenomen dat de Vlaamse Gemeenschap de financiële weerslag van sociale akkoorden ten laste kan nemen, in zoverre die financiering niet reeds is gebeurd via de subsidie-enveloppe, vermeld in artikelen 24 en 26 van het decreet betreffende geestelijke gezondheidszorg.

Artikel 5

Het ontworpen artikel 33/2 voorziet in een decretale basis voor de Vlaamse Regering om initiatieven te nemen ter bevordering van de aantrekkelijkheid van de tewerkstelling in centra voor geestelijke gezondheidszorg, waarvan de Vlaamse Regering de financiële weerslag ten laste neemt. Die initiatieven kunnen onder meer betrekking hebben op de werkomstandigheden, de vergoedingsvoorwaarden, arbeidsduurvermindering en vermindering van werklast, opleiding, kwalificatie en vorming en betrokkenheid in het besluitvormingsproces.

Ook deze bepaling is een spiegelbepaling, meer bepaald van artikel 53 van het overnamedecreet en van artikel 139/2 van het VSB-decreet, zij het dat hier het personele toepassingsgebied beperkt is tot de erkende centra voor geestelijke gezondheidszorg.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en de procedure met het oog op de vaststelling van de financiële weerslag, het bedrag en de betaling van de financiële tegemoetkoming.

HOOFDSTUK 3. Wijzigingen van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Artikel 6

Op 1 mei 2019 en 1 januari 2020 is het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen gefaseerd in werking getreden. De vennootschappen met sociaal oogmerk (VSO's) worden afgeschaft onder dit nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen. Bestaande VSO's worden nog 'gedoogd' tot 1 januari 2024. Wanneer zij intussen echter een statutenwijziging doorvoeren, moeten zij een andere rechtsvorm kiezen.

In de regelgeving in het beleidsdomein WVG, worden vergunningen, erkenningen of subsidies soms afhankelijk gemaakt van een rechtsvormvereiste en soms betreft dit rechtsvormvereiste een vennootschap met sociaal oogmerk (VSO). De artikelen 6 en 38 hebben tot doel om dit VSO-vereiste in het decreet van 7 mei 2004 tot

oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap en in het decreet van 15 februari 2019 betreffende de woonzorg in overeenstemming te brengen met het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen, alsmede om dit VSO-vereiste in overeenstemming te brengen met het Europees recht, dat discriminatie op basis van nationaliteit niet toelaat.

Om aan VSO-voorzieningen duidelijkheid te verschaffen over de richting waarin zij best evolueren als een statutenwijziging zich opdringt om te blijven voldoen aan vergunnings-, erkennings- of subsidievoorwaarden, wordt verduidelijkt dat waar in decreten met betrekking tot het beleidsdomein welzijn, volksgezondheid en gezin een verwijzing naar VSO's is opgenomen, het ofwel gaat om een VSO onder het oude Wetboek Vennootschappen, ofwel om een coöperatieve vennootschap met erkenning als sociale onderneming onder het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen, ofwel om een equivalent daarvan. De genoemde decreten blijven op die manier aanhaken bij het concept dat de federale wetgever voorziet voor vennootschappen die, naast een beperkt geldelijk voordeel, hoofdzakelijk een maatschappelijk doel nastreven.

Artikel 7

Dit artikel past artikel 8 van het decreet van 7 mei 2004 aan. Er wordt een lid toegevoegd waarin wordt voorzien dat de Vlaamse Regering een commissie kan oprichten om te beoordelen of een aanvrager van ondersteuning al of niet een persoon met een handicap is. De Vlaamse Regering kan deze opdracht ook toevertrouwen aan de commissie die kan worden opgericht voor de prioritering van vragen naar een persoonsvolgend budget.

Artikel 8

Zie toelichting bij artikel 2.

HOOFDSTUK 4. Wijzigingen van het decreet van 3 april 2009 betreffende het georganiseerde vrijwilligerswerk in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Artikel 9

Het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk (VSVW) heeft als missie zich als een Vlaams sectoroverschrijdend expertisecentrum te profileren, met betrekking tot vrijwilligers, vrijwilligerswerk en vrijwilligersbeleid. Het VSVW heeft, als opdracht om het vrijwilligerswerk te promoten en te ondersteunen, zowel bij vrijwilligersorganisaties als overheden.

Er is op dit moment geen uniforme klachtenprocedure uitgewerkt binnen het autonoom vrijwilligerswerk. Deze procedure zal gelden voor alle organisaties die erkend worden als autonome vrijwilligersorganisatie, en biedt de administratie de mogelijkheid om zicht te krijgen op onregelmatigheden met het oog op het kunnen ondernemen van acties (bijvoorbeeld het aanvragen van een risico-gestuurde inspectie door zorginspectie).

HOOFDSTUK 5. Wijzigingen van het decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk

Artikel 10

De werkingsgebieden van de CAW worden afgestemd op de eerstelijnszones om maximale afstemming tussen zorg en welzijn te realiseren. Omdat de eerstelijnszones niet integraal de provinciegrenzen volgen (met name voor Zwijndrecht), wordt de voorwaarde om tot één provincie te behoren geschrapt. In de toekomst zullen in eerste instantie de eerstelijnszones en in tweede instantie de referentieregio's het werkingsgebied van de CAW bepalen.

Artikel 11

De titel van Onderafdeling I. wordt gewijzigd in 'centrum voor teleonthaal' aangezien de 5 huidige centra voor teleonthaal zullen fusioneren tot 1 centrum tegen 1/01/2025. We stemmen de regelgeving af op deze ontwikkelingen.

Artikel 12

Zie toelichting bij artikel 11.

Artikel 13

Het is niet realistisch om de CAW voor alle mogelijke factoren die welzijnskansen bedreigen een gepast aanbod van hulp- en dienstverlening te laten uitwerken. De verwachting om rond 'alle' factoren die welzijnskansen bedreigen of verminderen te werken wordt geschrapt.

Artikel 14

De hulplijn 1712 is lokaal/provinciaal georganiseerd. Bij aanvang van 1712 was er ook een aparte hulplijn in Brussel. Deze realiteit is achterhaald sinds de hulplijn 1712 voor de provincie Vlaams-Brabant ook de oproepen vanuit Brussel beantwoordt en Brussel dus geen aparte/lokale 1712-hulplijn meer heeft. Vandaar dat een aanpassing van de tekst aan de realiteit ons beter leek. Het is op dit moment zo dat er per provincie een hulplijn 1712 wordt georganiseerd via een samenwerkingsverband tussen een/het CAW van de desbetreffende provincie en het Vertrouwenscentrum van diezelfde provincie.

Dit artikel legt ook de decretale basis voor uitvoering van het VIA6 akkoord, waar CAW naast subsidie-enveloppe voor de erkende VTE ook een bis-enveloppe krijgt voor de voltijds equivalente personeelsleden die de Vlaamse Gemeenschap niet structureel subsidieert en die ook niet gefinancierd worden vanuit de sociale maribel.

HOOFDSTUK 6. Wijziging van het decreet van 29 juni 2012 houdende de organisatie van pleegzorg

Artikel 15

Zie toelichting bij artikel 2.

HOOFDSTUK 7. Wijzigingen van het decreet van 21 juni 2013 houdende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Artikel 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 en 23

De benaming 'hulplijn' geeft correcter weer wat de opdracht van 1712 concreet inhoudt: het aanbieden van 'hulp' door te luisteren, door het geven van advies en informatie en door te verwijzen indien nodig. De benaming 'meldpunt' roept verkeerdelijk de verwachting op bij burgers dat ze een situatie gewoon kunnen melden of 'droppen' bij 1712 en dat 1712 hier dan autonoom mee verder gaat.

De hulplijn 1712 is lokaal/provinciaal georganiseerd. Bij aanvang van 1712 was er ook een aparte hulplijn in Brussel. Het is echter de hulplijn 1712 voor de provincie Vlaams-Brabant die de oproepen vanuit Brussel beantwoordt, waardoor Brussel dus geen aparte/lokale 1712-hulplijn meer heeft. Brussel-Hoofdstad is nog steeds terug te vinden in de tekst, om het territorium van aanbod van de hulplijn 1712 correct te reflecteren.

HOOFDSTUK 8. Wijzigingen van het decreet van 25 april 2014 houdende de persoonsvolgende financiering voor personen met een handicap en tot hervorming van de wijze van financiering van de zorg en de ondersteuning voor personen met een handicap

Artikel 24

Dit artikel past artikel 15 van het decreet van 25 april 2014 aan en schrapt de bepaling over de provinciale verdeling van de middelen.

Artikel 25

Dit artikel vervangt artikel 16, vierde lid, over de oprichting van een commissie in het kader van de prioritering van vragen naar een persoonsvolgend budget.

HOOFDSTUK 9. Wijziging van het Groeipakketdecreet van 2018

Artikel 26

Zie toelichting bij artikel 2.

HOOFDSTUK 10. Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming

Artikel 27

Oekraïense vluchtelingen die, als tijdelijk ontheemden, onmiddellijk worden ingeschreven in het vreemdelingenregister moeten aansluiten bij de Vlaamse bescherming. Huidig ontwerp laat de termijn van tien jaar pas ingaan op het moment waarop het bijzonder beschermingsstatuut wordt beëindigd. Hiermee worden zij gelijkgesteld aan andere vluchtelingen, die eerst ingeschreven worden in het wachtregister. Deze vluchtelingen zullen immers slechts moeten aansluiten én de zorgpremie betalen van zodra ze worden ingeschreven in het

vreemdelingenregister. De tijdelijk ontheemden sluiten, volgens artikel 28, wel aan maar moeten geen zorgpremie betalen zo lang het beschermingsstatuut van toepassing is. Zonder deze aanpassing zouden personen die het bijzonder beschermingsstatuut genieten, sneller in aanmerking komen voor een zorgbudget dan de andere vluchtelingen.

Artikel 28

Oekraïense vluchtelingen die, als tijdelijk ontheemden, onmiddellijk worden ingeschreven in het vreemdelingenregister moeten aansluiten bij de Vlaamse bescherming. (Zie artikel 3, § 1, En artikel 2, 40° van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (hierna decreet VSB).) Door het beschermd statuut wordt deze groep vluchtelingen anders behandeld dan de eerdere stromen van vluchtelingen.

Krachtens artikel 3, § 1, van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming is de Vlaamse sociale bescherming van toepassing op elke persoon die in het Nederlandse taalgebied woont en op elke persoon die in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad woont. Artikel 2, 40° van het VSB decreet definieert "wonen" als "ingeschreven zijn in het bevolkingsregister of in het vreemdelingenregister, of ingeschreven zijn in het wachtregister voor personen die jonger zijn dan achttien jaar;" Dus een volwassen persoon die is ingeschreven in het wachtregister, kan niet aansluiten. Andere groepen van vluchtelingen worden eerst ingeschreven in het wachtregister. Pas op het moment dat de situatie minder precair wordt, wordt de vluchteling ingeschreven in het vreemdelingenregister. Deze tijdelijk ontheemden uit Oekraïne worden onmiddellijk ingeschreven in het vreemdelingenregister, waardoor zij onmiddellijk moeten betalen. De ongelijkheid wordt dus gecreëerd door het beschermd statuut. Huidig ontwerp pogt de ongelijkheid op te heffen.

De termijn waarin zij worden vrijgesteld van het betalen van de zorgpremie wordt gelijkgesteld met de termijn waarin ze van het bijzonder beschermingsstatuut genieten. Mochten deze personen inmiddels een zorgvraag krijgen, dan blijven de tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen en de zorgtickets gewaarborgd. Een ontheemde Oekraïner met een attest van tijdelijke bescherming is in bepaalde gevallen ook vrijgesteld van bijdragebetaling voor de federale ziekteverzekering.

Het uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van 4 maart 2022 stelt het bestaan vast van een massale toestroom van ontheemden uit Oekraïne in de zin van artikel 5 van Richtlijn 2001/55/EG, en voert naar aanleiding daarvan de tijdelijke bescherming in. Deze bescherming duurt in beginsel een jaar, maar kan beperkt verlengd worden voor twee keer zes maanden tenzij de Raad van de Europese Unie een einde stelt aan de tijdelijke bescherming. Een attest van tijdelijke bescherming kan dus maximum voor twee jaar toegekend worden, tenzij op Europees niveau in de toekomst deze termijn alsnog gewijzigd wordt. Dit zou betekenen dat de premie VSB maximum voor twee jaar kan vrijgesteld worden.

Van zodra het attest van tijdelijke bescherming niet meer toegekend is, zal de persoon de premie VSB moeten beginnen betalen zoals andere burgers.

Om recht te hebben op een zorgbudget moet men krachtens artikel 41, §1, eerste lid, 4° van het decreet VSB gedurende ten minste tien jaar waarvan gedurende ten minste vijf opeenvolgende jaren, die voorafgaan aan de opening van het recht op tegemoetkoming conform dit decreet, in het Nederlandse taalgebied of het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad wonen of sociaal verzekerd zijn in de lidstaten van de Europese Unie, in de andere staten die partij zijn bij de Europese Economische Ruimte of in Zwitserland. Voor kinderen tot de leeftijd van achttien jaar geldt die voorwaarde niet. Bovendien moeten zij krachtens artikel 41, §1, eerste lid, 5° voldoen aan de inburgeringsplicht, vermeld in artikel 2, eerste lid, 11°, van het decreet van 7 juni 2013 betreffende het Vlaamse integratie en inburgeringsbeleid of in artikel 4 van de ordonnantie van 11 mei 2017 betreffende het inburgeringstraject voor de nieuwkomers. Deze personen zullen, behoudens de kinderen, niet voldoen aan deze voorwaarden en hebben bijgevolg geen recht op de zorgbudgetten.

Artikel 29

Dit artikel wijzigt het artikel 49, §4, 1°, van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, zodat decretaal wordt vastgelegd dat het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming de verwerkingsverantwoordelijke is voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het beheer van de databank met BelRAI-indicatiestellingen.

Artikel 30

Zie toelichting bij artikel 2.

Artikel 31

Dit artikel creëert een juridische basis voor een Vlaamse databank waarin de indicatiestellingen met BelRAI worden bewaard.

Het eerste lid bepaalt dat de indicatiestellingen waarbij de zorgbehoefte van de gebruiker wordt geëvalueerd met het oog op het bepalen van de zorgdoelstellingen en de financiering die zijn afgenomen aan de hand van BelRAI, worden opgeslagen in een databank die onder het beheer valt van het Agentschap voor Vlaamse Sociale Bescherming.

Het betreft niet alleen de indicatiestellingen met BelRAI die worden afgenomen in het kader van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming (vb. indicatiestellingen met het oog op het recht op het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden), maar tevens de indicatiestellingen met BelRAI die worden afgenomen in de erkende woonzorgvoorzieningen op basis van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 met het oog op het bepalen van de zorgdoelstelling van de gebruiker. Dit lid legt eveneens de verplichting op aan de

individuele zorgaanbieders die een indicatiestelling via BelRAI afnemen en de organisaties en zorgvoorzieningen waar de personen die een indicatiestelling afnemen om deze indicatiestelling in de databank op te slaan.

De verwerking van de persoonsgegevens bij de afname van indicatiestellingen wordt niet in dit artikel geregeld. Deze indicatiestellingen worden immers al afgenomen en de rechtsgrond voor de verwerking van de persoonsgegevens bij het afnemen van indicatiestellingen zit al vervat in het artikel 49 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming en artikel 59 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019.

Het tweede en derde lid bepalen dat de gegevens digitaal moeten worden bezorgd of toegevoegd aan de databank. De Vlaamse Regering kan de wijze en de vorm bepalen waarin de gegevens over de indicatiestellingen moeten worden bezorgd of toegevoegd aan de databank. Er wordt eveneens een delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering om de voorwaarden te bepalen waaronder een organisatie of een zorgvoorziening waar de persoon die de indicatiestelling uitvoert in dienst is, indicatiestellingen kan bezorgen of toevoegen aan de databank. Dit is voornamelijk van belang voor de indicatiestellingen die worden afgenomen in het kader van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 gezien hier de indicatiestellingen worden bezorgd op het niveau van de woonzorgvoorziening.

Het vierde lid voorziet een toegang tot de databank met BelRAI-indicatiestellingen aan actoren die belast zijn met taken en bevoegdheden geregeld bij of krachtens het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 of het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming, de gebruiker en de mantelzorgers op voorwaarde dat deze toegang conform is met de regelgeving ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Het vijfde lid voorziet dat de Vlaamse Regering bijkomende voorwaarden kan bepalen voor de toegang van de personen, vermeld in het vierde lid tot de databank.

Artikel 32

Dit artikel bepaalt dat gerechtelijk deskundigen eveneens gebruik moeten maken van de BelRAI Screener als indicatiestellingsinstrument.

Artikel 33

Zie toelichting bij artikel 2.

Artikel 34

Naar aanleiding van recent onderzoek door de Zorginspectie, is gebleken dat er in de praktijk ondernemingen zijn die druk leggen op erkende verstrekkers van mobiliteitshulpmiddelen die voor hen werken. De machtspositie van de werkgever zorgt ervoor dat bij sommige ondernemingen verstrekkers handelingen moeten

stellen die in tegenstrijd zijn met de regelgeving. Momenteel kan enkel de verstrekker gesanctioneerd worden, ook als hij dergelijke handelingen moet uitvoeren in opdracht van zijn werkgever. De enige uitzondering hierop betreft de mogelijkheid tot het opleggen van een administratieve geldboete aan de onderneming overeenkomstig artikel 117 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming wanneer er systematische afwijkingen of fraude wordt vastgesteld in het kader van de aanrekening van de bedragen, vermeld in artikel 114 van ditzelfde decreet, en overeenkomstig artikel 125 wanneer de tekortkomingen, vermeld in dat artikel, worden vastgesteld. Wanneer de verstrekker het bedrijf verlaat en/of zijn machtiging is geschorst, dan belet niets de onderneming om op zoek te gaan naar een andere verstrekker en zijn praktijk verder te zetten.

De voorliggende wijzigingen aan artikel 105 van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming zorgen ervoor dat binnen de handhavingprocedure niet enkel de betrokken verstrekkers kunnen worden gevat, maar ook – indien nodig – de ondernemingen waarvoor ze werken. Aangezien enkel de verstrekker aan machtiging onderworpen is en niet de onderneming waarvoor de verstrekker werkzaam is, wordt de sanctie i.v.m. de schorsing of intrekking van de machtiging van de verstrekker voor een sanctionering op ondernemingsniveau aangepast naar een schorsing of intrekking van de mogelijkheid om aanvragen van tegemoetkomingen voor mobiliteitshulpmiddelen in te dienen. Daarnaast wordt erkend dat de tegemoetkoming via het trekkingsrecht ook rechtstreeks door de onderneming kan worden geïnd, waardoor de sanctie met betrekking tot de terugvordering van deze tegemoetkoming zich eveneens tot deze onderneming dient te richten. De terugvordering dient zich immers te situeren waar het geld zich bevindt.

Deze maatregel zorgt ervoor dat het Agentschap meer juridische slagkracht heeft om de onderneming, waarvoor de verstrekker werkt, eveneens te kunnen sanctioneren. Alleen zo beschermen we ook (toekomstige) gebruikers die zich tot deze onderneming richten.

Artikel 35

Zie toelichting bij artikel 2.

HOOFDSTUK 11. Wijzigingen van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019

Artikel 36

Dit artikel wijzigt het artikel 7, §1, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, door de toevoeging van een nieuw tweede lid. Het voorziet dat de woonzorgvoorzieningen en verenigingen die sinds 1 januari 2020 (datum van de inwerkingtreding van artikel 7 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019) een aanvraag hebben ingediend voor een voorafgaande vergunning of eerste erkenning, indien geen voorafgaande vergunning moet worden aangevraagd of die

dergelijke aanvraag nog moeten doen, in afwijking van hetgeen bepaald in artikel 7, §1, eerste lid, 1°, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 het administratief basisdossier maar ten vroegste moeten bezorgen op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum. De Vlaamse Regering kan per soort van woonzorgvoorziening en voor de verenigingen een aparte datum bepalen.

De wijziging van het artikel 7, §1, Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 wordt retroactief ingevoerd, met ingang van 1 januari 2020.

Tot op heden werden er nog geen administratieve basisdossiers ingediend door woonzorgvoorzieningen of verenigingen. Het artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juni 2021 tot bepaling van afwijkingen van de administratieve procedures en de termijnen in de regelgeving van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin door de uitbraak van COVID-19 en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voorzag in een afwijking van de termijn voor het indienen van een administratief basisdossier voor de aanvragen voor een voorafgaande vergunning, of wanneer er geen voorafgaande vergunning moest worden aangevraagd, voor de aanvragen voor een eerste erkenning die werden ingediend in de periode van 20 maart 2020 tot en met 31 december 2022. Het administratief basisdossier moest in deze gevallen uiterlijk 1 januari 2023 aan het agentschap Zorg en Gezondheid worden bezorgd. Omdat noch het agentschap; noch de woonzorgvoorzieningen en verenigingen klaar zijn om aan deze voorwaarde te voldoen, wordt daarom, met terugwerkende kracht, deze erkenningsvoorwaarde uitgesteld tot op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum.

Artikel 37

Dit artikel creëert een duidelijke decretale basis voor de afname van indicatiestellingen in woonzorgvoorzieningen. Op vandaag wordt het afnemen van indicatiestellingen gebaseerd op de delegatie vermeld in artikel 38, tweede lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 dat voorziet dat de Vlaamse Regering aanvullende erkenningsvoorwaarden kan vastleggen.

Het eerste lid bevat enkele definities. Deze definities zijn afgestemd op de definities in het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

Het tweede lid bepaalt expliciet dat de Vlaamse Regering aan een woonzorgvoorziening kan opleggen dat deze woonzorgvoorziening met het oog op het bepalen van de zorgdoelstellingen van de gebruiker, de zorgbehoefte van de gebruiker moet evalueren aan de hand van BelRAI.

Het derde lid bepaalt dat de Vlaamse Regering de voorwaarden en de procedure voor de erkenning van personen die een indicatiestelling kunnen afnemen bepaalt en de procedures voor de toepassing van de indicatiestellingen vastlegt.

Het vierde lid stelt dat de Vlaamse Regering de procedure voor de bewaking van de kwaliteit, de correctheid, de objectiviteit, de gelijke behandeling en de uniformiteit betreffende de opmaak, het opslaan en het uitwisselen van indicatiestellingen bepaalt.

Artikel 38

Zie toelichting bij artikel 6.

Artikel 39

Dit artikel brengt een wijziging aan in het artikel dat het opleggen van een administratieve geldboete en de procedures ter zake regelt.

Sinds de opmaak van het Woonzorgdecreet van 2019 en de inwerkingtreding ervan op 1 januari 2020 is het handhavingsbeleid versterkt. Een administratieve geldboete is in dit kader een sanctiemiddel dat voorzieningen een sanctie oplegt voor het niet naleven van de erkenningsvoorwaarden maar dat evenwel geen rechtstreekse impact heeft op het personeel en de bewoners.

Uit de analyse van de toepassing en ervaringen inzake handhaving sinds 2020 is gebleken dat een verbreding van de bestaande sanctiemiddelen aangewezen is, ten einde de slagkracht van de overheid te verhogen bij woonzorgvoorzieningen die niet voldoen aan de geldende erkenningsvoorwaarden.

De huidige bepaling vervat in artikel 72, eerste lid, 6° stelt dat een administratieve geldboete enkel kan opgelegd worden als de uitbater van een erkende woonzorgvoorziening door de Vlaamse overheid aangemaand is om binnen een bepaalde termijn aan de erkenningsvoorwaarden, vermeld in de aanmaning, te voldoen en hij binnen die termijn niet aan die voorwaarden voldoet. De aanmaning kadert in de procedure die kan leiden tot een schorsing of intrekking van de erkenning, wat impliceert dat een aanmaning enkel betekend wordt als er zware en herhaaldelijk vastgestelde tekorten op de erkenningsvoorwaarden werden vastgesteld die bovendien een ernstig risico inhouden voor de zorg- en dienstverlening aan de gebruikers van de voorziening. Door de koppeling van de administratieve geldboete aan een aanmaning verengt dit aanzienlijk de mogelijkheid om een administratieve geldboete in te zetten voor andere, minder zware tekorten op de erkenningsvoorwaarden die toch een handhavingsmaatregel van de toezichthoudende overheid vergen.

De toepassing van de administratieve geldboete wordt daarom verbreed, zodat de sanctiemaatregel kan ingepast worden binnen het bredere handhavingsbeleid. In artikel 72, derde lid van het Woonzorgdecreet is bepaald dat administratieve geldboete enkel kan worden opgelegd nadat de betrokkene is gehoord. De nadere regels van procedure voor het opleggen van de geldboete zal door de Vlaamse

Regering worden bepaald. Hierin moet voldoende aandacht worden besteed aan het hoorrecht van de voorziening.

Dit artikel voegt ook een delegatie naar de Vlaamse Regering toe om bijkomende criteria te bepalen om een geldboete op te leggen, binnen de voorwaarden die reeds in het decreet bepaald zijn. Deze criteria laten toe om consistent en proportioneel de hoogte van het bedrag van de administratieve geldboete te bepalen en toe te passen. Het vastleggen van een aantal criteria in een besluit van de Vlaamse Regering verhoogt de rechtszekerheid van de uitbaters van de erkende woonzorgvoorzieningen.

Artikel 40

Dit artikel vervangt het artikel 94 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019.

Overeenkomstig het artikel 94, eerste lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 moet een woonzorgvoorziening of een vereniging die op 1 januari 2020 (datum van inwerkingtreding van artikel 7 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019) erkend is, tegen 1 juli 2021 een administratief basisdossier overmaken. Deze termijn werd, omwille van de COVID-19-crisis, door het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juni 2021 tot bepaling van afwijkingen van de administratieve procedures en de termijnen in de regelgeving van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin door de uitbraak van COVID-19 en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verder uitgesteld tot 1 januari 2023.

Door de vervanging van het artikel 94, eerste lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 wordt de verplichting voor de woonzorgvoorzieningen en de verenigingen die erkend waren op 1 januari 2020 om het administratief basisdossier over te maken uitgesteld tot een door de Vlaamse Regering te bepalen datum. De Vlaamse Regering kan per soort van woonzorgvoorziening en voor de verenigingen een aparte datum bepalen. De reden voor deze wijziging is dat de oorspronkelijk voorziene overgangstermijn te kort is. Noch het agentschap, noch de woonzorgvoorzieningen en verenigingen zijn klaar om aan deze voorwaarde te voldoen.

Overeenkomstig het artikel 94, tweede lid, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 moet een woonzorgvoorziening of een vereniging die op 1 januari 2020 over een voorafgaande vergunning beschikt, een administratief basisdossier overmaken bij de aanvraag van de eerste erkenning voor de vergunde woonzorgvoorziening. Voor de op 1 januari 2020 vergunde woonzorgvoorzieningen die op 30 juni 2021 (datum van inwerkingtreding van het artikel 3 van het voornoemde besluit van 18 juni 2021) nog geen eerste erkenning hadden aangevraagd of geen administratief basisdossier hadden overgemaakt werd een uitstel voorzien tot 1 januari 2023. Door de vervanging van artikel 94, tweede lid

van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 moeten alle op 1 januari 2020 vergunde woonzorgvoorzieningen die sinds 1 januari 2020 een eerste erkenningsaanvraag voor de vergunde voorziening hebben aangevraagd of die in de toekomst een eerste erkenningsaanvraag voor de vergunde voorziening zullen aanvragen, hun administratief basisdossier maar ten vroegste indienen tegen een datum die de Vlaamse Regering bepaalt.

Vergunde woonzorgvoorzieningen die hun eerste erkenningsaanvraag pas zullen indienen na de door de Vlaamse Regering te bepalen datum, zullen hun administratief basisdossier moeten overmaken op het moment dat ze hun eerste erkenningsaanvraag indienen.

HOOFDSTUK 12. Wijzigingen van het decreet van 5 april 2019 betreffende de organisatie en ondersteuning van het geestelijke gezondheidsaanbod

Artikel 41

Zie toelichting bij artikel 2.

HOOFDSTUK 13. Wijzigingen van decreet van 26 april 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders

Artikel 42

Met dit artikel wordt een rechtsgrond gecreëerd voor de toekenning van een subsidie aan organisaties die evidence based gezondheidsinformatie verstrekken aan burgers. De gezondheidsinformatie is met andere woorden gebaseerd op wetenschappelijke feiten en dus betrouwbaar.

Het belang van verstrekken van betrouwbare gezondheidsinformatie is zeer groot, nog meer nu tijdens de coronacrisis duidelijk geworden is welke gevolgen desinformatie kan teweegbrengen in het kader van bv. vaccinatie.

Aan de Vlaamse Regering wordt de delegatie gegeven om in voorkomend geval de nadere regels over de subsidie te bepalen.

Artikel 43

Zie toelichting bij artikel 2.

HOOFDSTUK 14. Inwerkingtreding en toepassingsgebied in de tijd

Artikel 44

Dit artikel bepaalt dat de datum van inwerkingtreding van artikelen 7, 24 en 25 wordt vastgesteld door de Vlaamse Regering.

Artikel 45

Artikel 12 zal retroactief in werking moeten treden op 1 juni 2021, van bij het invoeren van de BelRAI screener als inschalingsinstrument.

De retroactiviteit lijkt in voorliggend geval geoorloofd te zijn omdat de terugwerkende kracht noodzakelijk is voor de goede werking van de dienst en in beginsel geen verkregen rechten aan tast.

Artikel 46

Artikels 27 en 28 zullen retroactief in werking moeten treden op 1 januari 2022, omdat de oorlog met Rusland in Oekraïne dat jaar is gestart met een vluchtelingenstroom naar o.a. Vlaanderen als gevolg.

De retroactiviteit is in voorliggend geval geoorloofd te zijn omdat de terugwerkende kracht noodzakelijk is voor de goede werking van de dienst en in beginsel geen verkregen rechten aan tast.

Artikel 47

Deze aanpassingen voorzien in enerzijds in een aanpassing van het artikel 7, §1, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, welke in werking is getreden op 1 januari 2020 en anderzijds in de wijziging van een overgangsregeling, namelijk artikel 94 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019.

Wat betreft de wijziging van het artikel 7, §1, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019. Een afwijking op de verplichting om een administratief basisdossier in te dienen voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen die een aanvraag hebben ingediend voor een voorafgaande vergunning of een eerste erkenning, indien geen voorafgaande vergunning moet worden aangevraagd werd reeds voorzien bij het artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 juni 2021 tot bepaling van afwijkingen van de administratieve procedures en de termijnen in de regelinggeving van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin door de uitbraak van COVID-19 en tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Deze afwijking heeft enkel betrekking op de aanvragen in de periode lopende van 20 maart 2020 tot 31 december 2022 en stelt dat het administratief basisdossier moet bezorgd worden op 1 januari 2023. Een wijziging van het artikel 7, §1, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 die de voorwaarde van het indienen van een administratief basisdossier uitstelt tot een door de Vlaamse Regering te bepalen datum moet betrekking hebben op al de aanvragen sinds de inwerkingtreding van het betrokken artikel 7, §1, van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 en zal dus retroactief in werking moeten treden vanaf het ontstaan van dit artikel, zijnde 1 januari 2020.

Wat betreft de wijziging van het artikel 94 van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019. Dit artikel betreft een overgangsbepaling. Overgangsbepalingen stellen de overgang naar een nieuwe regeling en de toepassing van de oude en de nieuwe voorschriften op bestaande rechtsverhoudingen vast. Gezien de overgang van de oude naar de nieuwe regeling hier heeft plaatsgevonden op 1 januari 2020, datum van inwerkingtreding van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019, zal

een wijziging van de overgangsbepaling ook in werking moeten treden op 1 januari 2020, zo niet, kan de betrokken bepaling moeilijk aanzien worden als een overgangsbepaling.

De retroactiviteit kan in voorliggend geval worden gemotiveerd op basis van volgende redenen:

- de terugwerkende kracht heeft betrekking op een regeling die, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen toekent;
- de terugwerkende kracht is noodzakelijk voor de goede werking van de diensten en tast in beginsel geen verkregen rechten aan.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hilde CREVITS